

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14CoP/70/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6715207194
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Snopčoková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6715207194.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Snopčokovej a členov senátu JUDr. Márie Podhorovej a JUDr. Petra Priehodu, vo veci starostlivosti o maloletú Q. E., nar. XX.XX.XXXX, toho času umiestnená v M. L. F. F., zastúpená kolíznym opatrovníkom Z. T., dieťa rodičov - matky: A. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z., K. XXX, toho času bytom T., H. XX, štátna príslušnosť SR a otca: nebohý N. E., nar. XX.XX.XXXX, za účasti Okresnej prokuratúry Zvolen, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny T. na nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletého dieťaťa, o odvolaní matky maloletého dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Zvolen sp. zn. 18P 10/2015-69 zo dňa 29.07.2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd nariadil u maloletej Q. E. ústavnú starostlivosť v Q. L. K. D., X. XX. Matka A. E. uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa vždy do každého 20-teho dňa v mesiaci vopred na účet Q. L. v K. D., počnúc právoplatnosťou rozsudku. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že na základe vykonaného dokazovania, zisteného skutkového a právneho stavu dospel k záveru, že návrh navrhovateľa, ktorým navrhol nariadiť ústavnú výchovu maloletého dieťaťa, je dôvodný. Súd vykonaným dokazovaním mal preukázané, že výchovné problémy s maloletým dieťaťom sa vyskytli už v X. ročníku základnej školy a matka situáciu riešila presťahovaním do okresu T., kde dcéru prihlásila do základnej školy, kde maloletá nastúpila X. ročník. Naďalej však pretrvávali problémy v škole, ale aj doma. Maloletá sa nezaujíma o vzdelávanie, matka pre ňu nebola žiadna autorita, maloletá sa túlala, vyskytlo sa u nej požívanie alkoholických nápojov a fajčenie. Na základe psychologickkej diagnostiky bolo u maloletej zistené, že sa jedná o dieťaťa s poruchami správania a disharmonickým vývinom osobnosti, najmä na podklade nedostatočných výchovných prvkov. Matka výchovu dcéry nezvládla, z dôvodu zhoršenia prospechu maloleté dieťa muselo opakovať X. ročník základnej školy, opakovane došlo u maloletej k udeleniu pokarhania zo strany školy za porušovanie školského poriadku a k zníženiu známky zo správania. Uvedené avizuje vážne výchovné problémy, a keďže k náprave v správaní maloletého dieťaťa nedošlo ani po intervencii zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ani na základe realizovania pohovorov s matkou, či maloletou, mal súd za to, že za účelom zabezpečenia riadnej výchovy a vzdelávania maloletého dieťaťa je na mieste umiestnenie dieťaťa do ústavnej starostlivosti. Súd poukázal na okolnosť, že po umiestnení maloletého dieťaťa do M. L. v F. F. došlo k zlepšeniu prospechu maloletej do takej miery, že zvládla X. ročník a môže pokračovať v štúdiu X. ročníka základnej školy. Prvostupňový súd ustálil, že je v záujme maloletého dieťaťa, aby toto ukončilo povinnú školskú

dochádzku a získalo návyky tak, aby v budúcnosti malo záujem o ďalšie vzdelávanie, čo je nevyhnutným predpokladom prípravy na budúce povolanie a ďalší život. Javí sa nevyhnutné u maloletej vybudovať návyky na dodržiavanie pravidiel správania sa, rešpektovanie autorít, a to najmä svojej matky, ktorá komunikácia medzi maloletou a matkou bola doposiaľ vážne narušená. Pobyť maloletej Q. v ústavnom zariadení v trvaní 4 mesiacov (na základe uznesenia Okresného súdu Zvolen sp. zn. 17P/4/2015 zo dňa 23.02.2015, ktorým bola maloletá predbežným opatrením umiestnená do starostlivosti M. L. F. F.) nemožno vyhodnotiť za dostatočný. Prvostupňový súd ďalej poukázal na to, že matka avizovala u maloletého dieťaťa isté zmeny správania sa k lepšiemu, čo svedčí o tom, že maloletá sa dokáže správať na požadovanej úrovni a mať úspechy aj vo vzdelaní, pokiaľ sa to od nej dôsledne vyžaduje. Súd tieto dosiahnuté úspechy vyhodnotil pozitívne, avšak s poukazom na to, že je nevyhnutné zotrvať v ďalšom pôsobení na ďalší vývoj maloletej Q. tak, aby bolo zrejmé, že aj po opustení ústavného zariadenia maloletá a tiež aj matka maloletej zvládnu prechod maloletej do rodinného prostredia tak, aby mohla maloletá úspešne pokračovať v štúdiu a vo vývojovom procese. Súd ustálil, že v záujme maloletého dieťaťa je nariadenie ústavnej starostlivosti toho času potrebné, ktorá ústavná starostlivosť jej bude riadne poskytnutá a zabezpečená v Q. L. K. D. na základe vyjadrenia tohto centra.

Vyživovaciu povinnosť matky k maloletému dieťaťu súd s prihliadnutím na tú skutočnosť, že matka maloletého dieťaťa je poberateľkou vdovského dôchodku a zároveň poberá sirotsky dôchodok, pričom má v starostlivosti ďalšie nezaopatrené dieťa - syna A., ktorý je študentom strednej odbornej školy a v náhradnej rodičovskej starostlivosti má synovca A., ktorý je taktiež študentom strednej školy, poberá opakovaný príspevok náhradnému rodičovi a prídavok na dieťa a privyrába si formou dohôd, súd ustálil po vyhodnotení príjmov a výdavkov zistených u matky výživné v minimálnom rozsahu, t. j. vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, ktoré je matka povinná uhrádzať vždy do 20-teho dňa v mesiaci na účet Q. L. v K. D., počnúc právoplatnosťou rozsudku. O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1, písm. a) O.s.p.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie matka maloletého dieťaťa, pričom v odvolaní uviedla, že navrhla, aby jej dcéra Q. bola umiestnená do M. L. F. F. na 3 mesiace z dôvodu zlepšenia prospechu. Na súdnom pojednávaní sa nevyhodnotil tento skutkový stav, či došlo k náprave alebo nie. Dcéru pravidelne každý týždeň v stredu navštevovala v M. L. F. F.. Uviedla, že maloletá bola vystavená zo strany M. L. F. F. psychickému týraniu, 3 mesiace nemohla chodiť von na vychádzky, na výlety, často plakala, bola unavená, čo neprospievalo duševnému a fyzickému rastu dieťaťa. Vždy informovala sociálnu pracovníčku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny po návšteve u dcéry, spolupracovala so psychológmi. Zo strany M. L. F. F. došlo k zlepšeniu, maloletá chodí von a cíti sa lepšie, chodí na vychádzky, na výlety, robí ručné práce, pomáha v kuchyni a nemá záujem o útek alebo krádež. Má lepšie študijné výsledky. Za nedostatok považuje, že súd osobne nevypočul maloletú. Uviedla, že ako matka sa zaväzuje, že dcéru vytvorí optimálne podmienky na jej duševný a fyzický rast. Navrhla, aby súd rozhodol tak, že dcéru dá do rodinného prostredia, aby mohla dokončiť X. ročník základnej školy.

Navrhovateľ - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny T. v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že maloletá bola na základe uznesenia o predbežnom opatrení Okresného súdu Zvolen sp. zn. 17P/4/2015-14 zo dňa 23.02.2015, vykonateľného dňa 23.02.2015 umiestnená do M. L. F. F. dňa 12.03.2015, kde sa v súčasnosti aj nachádza. Dôvodom umiestnenia do diagnostického centra boli avizované výchovné problémy zákonného zástupcu s maloletou, psychologické vyšetrenie s následným odporúčaním na umiestnenie do M. L. a trvanie zákonného zástupcu na jej umiestnení. M. L. dňa 28.04.2015 doručilo úradu správu o pobyte maloletej v M. L., pričom v závere správy zariadenie odporúča umiestnenie v režimovom zariadení minimálne do ukončenia povinnej školskej dochádzky, nakoľko maloletá v zariadení spolupracuje neochotne, nerešpektuje autoritu, odmieta zmeniť svoje správanie, neprejavuje záujem o vzdelávanie, pracuje len pod kontrolou. Maloletá potrebuje dôslednú kontrolu a jasne stanovené pravidlá, čo matka v domácom prostredí nedokázala zabezpečiť. Aj v správe zo dňa 01.07.2015 M. L. naďalej odporúča umiestnenie v režimovom zariadení minimálne do ukončenia povinnej školskej dochádzky. Maloletá Q. je naďalej kmeňovou žiačkou T. N. na H. Z. vo T. od školského roku 2013/2014, v školskom roku 2014/2015 bola žiačkou X. ročníka, ktorý opakovala. Odvolaciemu súdu Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny navrhol potvrdiť rozsudok okresného súdu o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom.

Okresná prokuratúra Zvolen v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky maloletého dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Zvolen uviedla, že rodina maloletého dieťaťa bola evidovaná na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny T. od novembra 2014 z iniciatívy matky maloletej za účelom riešenia výchovných problémov, a to záškoláctva, nerešpektovania príkazov, klamstiev, zlého prospechu, túlania sa, fajčenia a požívania alkoholických nápojov. U maloletej bola diagnostikovaná porucha správania s disharmonickým vývinom osobnosti na podklade nedostatočných výchovných vplyvov, s prejavmi až asociálneho správania. Sama matka maloletého dieťaťa trvala na umiestnení maloletej do zariadenia. S poukazom na zistené skutočnosti bola maloletá dňa 12.03.2015 umiestnená v M. L. F. F., v ktorom zariadení maloletá spočiatku nechotne spolupracovala, nerešpektovala authority, bola odmietavá až negativistická, vyvolávala konflikty, prekračovala hranice slušného správania aj voči pedagógom, zaraďovala sa ťažko do kolektívu a neprejavovala záujem o vzdelávanie. Maloletá bola do rozhodovania súdu v M. L. len po dobu 4 mesiacov. Nachádza sa v kritickom veku a jej pobyt v Q. L. počas tohto obdobia nemožno považovať za dostatočne dlhý na to, aby sa dalo konštatovať završenie prevýchovného procesu. Matka nebola pre maloletú dostatočnou autoritou, aby zvládla jej negatívne prejavy, pričom práve v tomto veku je potrebné dbať na riadnu výchovu, viesť ju k plneniu školských povinností a ďalších povinností, ako aj k dodržiavaniu základných noriem správania sa a rešpektovania autorít. O úspešnosti umiestnenia maloletej v ústavnej starostlivosti svedčí aj okolnosť, že došlo k zlepšeniu jej prospechu a správania. Prokuratúra poukázala na okolnosť, že matka maloletej v odvolaní na jednej strane poukazuje na „psychické týranie“ maloletej (nemohla chodiť von na prechádzky, výlety, často plakala, bola unavená, čo neprospievalo jej duševnému a fyzickému rastu) a na druhej strane potvrdzuje, že práve nastolenie režimu u nej viedlo k zlepšeniu prospechu, ako aj k zlepšeniu dodržiavania noriem správania sa. V tomto štádiu jej potrebné zastabilizovať maloletú, keď ústavná starostlivosť sa javí ako najvhodnejšia a najprospernejšia. Odvolanie matky považuje za nedôvodné, navrhuje rozsudok okresného súdu potvrdiť ako vecne správny.

Kolízny opatrovník maloletého dieťaťa k odvolaniu matky v písomnom vyjadrení uviedol, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že výchovné problémy s maloletou sa vyskytli už v dávnejšej dobe a problémy s maloletou stále pretrvávali. Sama matka maloletej požiadala o umiestnenie dcéry do ústavného zariadenia. Matka nie je pre dcéru dostatočnou autoritou, aby zvládla negatívne prejavy dieťaťa. Kolízny opatrovník je toho názoru, že návrat do rodinného prostredia nie je v prospech maloletej. Za účelom zabezpečenia riadnej výchovy a vzdelávania maloletej Q. je ústavná starostlivosť na mieste. Navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť.

Krajský súd, ako súd odvolací, prejednal odvolanie matky maloletého dieťaťa v rozsahu danom ust. § 212 ods. 2, písm. a) O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 54 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. (ďalej len Zákon o rodine) súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Odvolací súd uvádza, že súd môže u maloletého dieťaťa nariadiť ústavnú starostlivosť len v prípade splnenia podmienok v súlade s § 54 ods. 2 Zákona o rodine, predovšetkým v prípade, že výchova maloletého dieťaťa je buď vážne ohrozená alebo vážne narušená, pričom iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo v prípade, ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov, pričom maloleté dieťa nemožno zveriť ani do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Odvolací súd sa oboznámil s obsahom spisu Okresného súdu Zvolen sp. zn. 18P/10/2015 a po preskúmaní veci odvolací súd konštatuje, že matkou napadnuté rozhodnutie

okresného súdu je vecne správne. Na umiestnenie maloletého dieťaťa do ústavnej starostlivosti sú splnené zákonné podmienky v zmysle § 54 ods. 2 Zákona o rodine, tzn. že v konaní pred súdom bolo preukázané, že výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená a zároveň je táto aj vážne narušená, pričom iné výchovné opatrenia neviedli k náprave u maloletého dieťaťa. V konaní jednoznačne bolo zistené závadové správanie sa maloletého dieťaťa, pričom matka maloletého dieťaťa nebola spôsobilá zabezpečiť výchovu maloletého dieťaťa tak, aby nedošlo u maloletej k vážnemu ohrozeniu a narušeniu výchovy. Súd prvého stupňa venoval náležitú pozornosť zisteniu všetkých rozhodných skutočností, dostatočne zistil skutkový stav a vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade s ust. § 132 O.s.p., správne aplikoval ustanovenia Zákona o rodine tak, ako sú tieto uvedené vyššie. Rozsudok prvostupňového súdu je adekvátne odôvodnený v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p., pričom odvolací súd uvádza, že s dôvodmi uvedenými v odôvodnení rozsudku prvostupňového súdu sa aj odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach na tieto dôvody odkazuje. Matka maloletého dieťaťa v odvolaní neuviedla žiadnu podstatnú skutočnosť, ktorá by mala za následok úvahu o prípadnej vade v procesno-právnom postupe prvostupňového súdu, resp. o prípadnej nesprávnosti jeho rozhodnutia. Pokiaľ matka maloletého dieťaťa poukázala na to, že súd nezistil výsluchom stanovisko maloletého dieťaťa k otázke nariadenia ústavnej starostlivosti, odvolací súd uvádza, že nepochybne zo správ, ktoré boli v konaní pred súdom doložené, a to predovšetkým zo správ M. L. F. F. je nepochybné, že maloletá sa k otázke nariadenia ústavnej starostlivosti stavia negatívne, teda postoj maloletého dieťaťa súdu pred rozhodovaním vo veci samej bol známy. Odvolací súd nepovažuje odvolanie matky za dôvodné, pričom v podanom odvolaní proti rozsudku prvostupňového súdu nie sú uvádzané žiadne také skutočnosti a dôkazy, s ktorými by sa prvostupňový súd nevysporiadal. Je potrebné prisvedčiť záveru prvostupňového súdu v tom smere, že vzhľadom na dĺžku pobytu maloletého dieťaťa v ústavnom zariadení nemožno ustáliť, že doterajší pobyt maloletého dieťaťa v ústavnom zariadení je postačujúci na prevýchovu maloletého dieťaťa a je v záujme maloletého dieťaťa nariadenie ústavnej starostlivosti s prihliadnutím aj na prvoradý záujem dieťaťa ukončiť povinnú školskú dochádzku a získať návyky potrebné na prípravu na budúce povolanie a ďalší život maloletej. Vzhľadom na hore uvedené odvolací súd s poukazom na ust. § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny potvrdil. Prvostupňový súd správne rozhodol aj v časti vyživovacej povinnosti matky k maloletému dieťaťu, pričom však matka v odvolaní žiadne konkrétne námietky vo vzťahu k určeniu výšky vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu ani neuviedla.

O trovách odvolacieho konania súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 146 ods. 1, písm. a) O.s.p. tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.